

สรุปสาระสำคัญของการนำเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

วาระแห่งชาติ : สิกิรมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
กระทรวงยุติธรรม

สารบัญ

	หน้า
1. เรื่องเดิม	3
2. เหตุผลและความจำเป็นในการนำเสนอเรื่อง	4
3. ความเร่งด่วนของเรื่อง	5
4. สาระสำคัญของการประกาศวาระแห่งชาติ	6
5. ข้อกฎหมาย หรือมติคณะรัฐมนตรีภายในประเทศ และพันธกรณีระหว่างประเทศ หรือข้อเท็จจริงจากหน่วยงานต่างๆ	10
6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ เมื่อประเทศไทยมีการประกาศวาระแห่งชาติ	12
7. ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินงาน	12
8. ความเห็นของกระทรวงยุติธรรม	13
9. ข้อเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา	13

ภาคผนวก

แผนภาพวาระแห่งชาติ : สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	15
--	----

สรุปลักษณะสำคัญของการนำเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา วาระแห่งชาติ : สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1. เรื่องเดิม

1.1 เจตนารมณ์ ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ และขอน้อมนำพระราชกรณียกิจของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และสืบสานพระราชปณิธานสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ที่พระองค์ทรงเป็นแบบอย่างของการช่วยเหลือประชาชนทุกหมู่เหล่าอย่างเสมอภาค เท่าเทียม โดยไม่เลือกปฏิบัติ จะเห็นได้จากพระราชกรณียกิจที่พระองค์ได้ ทรงลงพื้นที่ในถิ่นทุรกันดารทั่วทุกแห่งของประเทศไทย อย่างไม่ทรงเห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย หรือย่อท้อต่อความ ยากลำบาก เพียงเพราะประสงค์ให้คนไทยทุกหมู่เหล่ามีความเป็นอยู่ที่ดี และมีความสุข ย่อมแสดงให้เห็นว่า พระองค์ ทรงคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เห็นคุณค่าของคนตามหลักสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง

1.2 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และนโยบายรัฐบาล มีเจตนารมณ์และ ความมุ่งมั่นในการส่งเสริม ค้ำครองสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจัง โดยเฉพาะนโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องโดยตรง ในข้อ 2 การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ ที่มีนโยบายกล่าวถึงการสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการ ยุติธรรมตามหลักนิติธรรมและหลักสิทธิมนุษยชน รวมถึงรัฐบาลได้มีการประกาศใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มาแล้ว 3 ฉบับ โดยฉบับล่าสุด คณะรัฐมนตรีโดยการนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อ วันที่ 12 พฤศจิกายน 2557 เห็นชอบและประกาศใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (ปี พ.ศ. 2557-2561) อย่างเป็นทางการ พร้อมทั้งยังได้สั่งการให้หน่วยงานทุกภาคส่วนนำแผนสิทธิ มนุษยชนแห่งชาติไปใช้ส่งเสริม ปกป้อง และค้ำครองสิทธิเสรีภาพ ให้แก่ประชาชน เพื่อช่วยลดปัญหาการละเมิดสิทธิ มนุษยชนในสังคมไทย ให้ประเทศไทยเป็นสังคมแห่งความสันติสุข และเป็นการยืนยันเจตนารมณ์ของรัฐบาลในการ ปฏิบัติตามมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งแนวคิดเรื่องแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้พัฒนามาจากส่วนหนึ่งของการประชุมระดับโลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่จัดขึ้นในกรุงเวียนนา เมื่อปี ค.ศ. 1993 (พ.ศ.2536) โดยที่ประชุมดังกล่าวได้จัดทำปฏิญญาเวียนนาและแผนปฏิบัติการขึ้น โดยในข้อ 71 ได้เสนอแนะให้แต่ละ รัฐพิจารณาความจำเป็นในการวางแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดวิธีการที่ให้รัฐปรับปรุง การส่งเสริม ค้ำครอง และ ดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ขณะนี้ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ร่วมกับมหาวิทยาลัยมหิดล อยู่ระหว่างการจัดทำร่างแผนสิทธิมนุษยชนฯ ฉบับที่ 4 (ปี พ.ศ.2562-2566) เพื่อให้เกิด ความต่อเนื่องในการดำเนินงาน ในการนี้ จากการประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ที่ผ่านมา โดยมหาวิทยาลัยมหิดล และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2556 รับทราบผลการ ประเมินดังกล่าวแล้ว พบว่า ยังมีบางประเด็นที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดที่วางไว้ ที่ต้องเร่งเพิ่มขีดในการ ดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน ประกอบกันในรายงานยังมีข้อเสนอแนะให้ผลักดันเรื่องสิทธิมนุษยชนเป็นวาระ แห่งชาติ เพื่อให้เป็นนโยบายเร่งด่วนและให้เกิดความก้าวหน้ายิ่งขึ้นกับการพัฒนาประเทศ

1.3 สถานการณ์สิทธิมนุษยชน แม้ว่ารัฐบาลจะพยายามออกนโยบายและส่งเสริมในเรื่องต่าง ๆ ด้านสิทธิ มนุษยชนเป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนก็ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ที่อาจส่งผล กระทบต่อภาพลักษณ์ของรัฐบาลและทำให้เกิดแรงกดดันจากนานาประเทศ ซึ่งเป็นกับดักที่มีความท้าทายที่จะต้อง

ก้าวผ่านและร่วมแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน อีกทั้งการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (ปี พ.ศ.2557-2561) ที่รัฐบาลได้ประกาศใช้มาแล้วระยะหนึ่งควรเร่งเพิ่มขีดความสามารถในส่วนที่ยังไม่บรรลุ เป้าหมายตามตัวชี้วัด สิ่งเหล่านี้ หากไม่เร่งแก้ไขปัญหา เติบโตการพัฒนา สร้างภูมิคุ้มกัน เพิ่มขีดความสามารถ ศักยภาพให้มากขึ้น จะยังเป็นอุปสรรคสำคัญในการที่จะพัฒนาประเทศไทยในหลาย ๆ ประการ และอาจส่งผลกระทบต่อ นโยบายสำคัญ อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี Thailand 4.0 ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลด้วย

1.4 ความสำคัญของการประกาศวาระแห่งชาติ การจัดทำ “วาระแห่งชาติ : สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” ในครั้งนี้ เป็นการน้อมนำพระราชกรณียกิจของในหลวงรัชกาลที่ 9 และสืบสานพระราชปณิธานในรัชกาลที่ 10 ที่พระองค์ทรงเป็นแบบอย่างในเรื่องสิทธิมนุษยชน พร้อมทั้งสนับสนุนการดำเนินงานตามรัฐธรรมนูญและนโยบายรัฐบาล มาแล้วตั้งกล่าวข้างต้น เมื่อมีการประกาศวาระแห่งชาติฯ ไม่เพียงแต่จะเป็นการนำมิติด้านสิทธิมนุษยชนไปช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนไปพร้อมกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจแบบนวัตกรรม ภายใต้โมเดล Thailand 4.0 เพียงอย่างเดียว แต่ยังเป็นการเพิ่มขีดความสามารถการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน ในส่วนที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติให้มีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลก่อนที่แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 จะหมดวาระลงในปี พ.ศ. 2561 และสานต่อนโยบายในแผนฯ ฉบับที่ 4 (ปี พ.ศ.2562-2566) ทำดีที่สุดที่จะส่งผลให้ประเทศไทยเป็นสังคมที่มีคุณภาพ มีความเป็นอยู่ที่ดี มีสุขอย่างยั่งยืน ซึ่งการนำมิติสิทธิมนุษยชน มายึดถือปฏิบัติ นั้น จะเป็นส่วนหนึ่งของการเร่งเพิ่มขีดความสามารถและเติมเต็มโอกาส ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของคนและสังคม พร้อมทั้งการสกัดป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิ ให้ประชาชนเคารพในสิทธิซึ่งกันและกัน เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรม นำไปสู่สังคมแห่งการเกื้อกูลและแบ่งปันกัน เมื่อคนมีคุณภาพชีวิตที่ดีแล้ว ก็ย่อมจะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายระดับชาติ **สมดังหลักคิดของนายรัฐมนตรี (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) ที่กล่าวไว้ว่า “เราจะเดินหน้าไปด้วยกัน และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” (Stronger, Together and Leave No One Behind)** อันจะนำพาประเทศสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและสร้างความสงบสุขให้เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง ซึ่งจะส่งผลให้สถานการณ์การละเมิดสิทธิมีแนวโน้มลดลงตามลำดับ

2. เหตุผลความจำเป็นในการเสนอเรื่อง

2.1 กระแสการตื่นตัวของสิทธิมนุษยชนเข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินงานของแต่ละประเทศ หากไม่ปฏิบัติตามหลักการสิทธิมนุษยชนจะถูกกดดันและถูกกีดกันทางการค้า (Sanction) โดยจะมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทย จึงควรมีนโยบายประกาศวาระแห่งชาติเพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมแสดงเจตนารมณ์และความมุ่งมั่นที่จะผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนด้านสิทธิมนุษยชนอย่างกว้างขวางและจริงจัง ด้วยเหตุผล ได้แก่

(1) **รัฐธรรมนูญและนโยบายรัฐบาล มีเจตนารมณ์และความมุ่งมั่นในการส่งเสริม ค้ำครองสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจัง** ผ่านทางรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 4 และนโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องโดยตรงในข้อ 2 การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ ที่มีนโยบายกล่าวถึงการสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมตามหลักนิติธรรมและหลักสิทธิมนุษยชน

(2) **เพื่อส่งเสริมนโยบาย Thailand 4.0 ให้ขับเคลื่อนไปด้วยความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและต่อยอดการพัฒนาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน** トラบใดที่ยังมีปัญหาสิทธิมนุษยชน ไม่ว่าจะเป็นการค้ามนุษย์ การใช้แรงงานอย่างกดขี่ผิดกฎหมาย การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การก่ออาชญากรรม ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะเป็นเหตุสำคัญที่ขัดขวางการพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้าต่อไป รวมถึงยังเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ด้วย

(3) หากมีการปฏิบัติโดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งมีความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต อาชีพ แรงงาน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ฯลฯ เมื่อได้ปฏิบัติโดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนแล้ว นอกจากจะเกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ในด้านเศรษฐกิจ ก็ยังจะเกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนกับสังคมด้วย

(4) เป็นการเพิ่มขีดความสามารถการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในประเด็นที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัด จากการติดตามและประเมินสัมฤทธิ์การดำเนินงานตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพและมหาวิทยาลัยมหิดล โดยสรุปพบว่า

(4.1) ยังคงมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในกลุ่มเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ป่วย HIV/AIDS ผู้ใช้แรงงาน คนจน เกษตรกร ผู้ต้องหา ผู้ต้องขัง และผู้บริโภค ฯลฯ

(4.2) ยังคงมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเด็นด้านอาชีพและแรงงาน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านที่อยู่อาศัย ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านสิทธิชุมชน และด้านการเมืองการปกครอง

(4.3) ควรเฝ้าระวังในประเด็นการค้ำมนุษย์ ไม่ให้ถูกลดอันดับจากบัญชีกลุ่มที่ 2 (Tier 2) เป็นกลุ่มที่ 3 (Tier 3) หรือพยายามพัฒนายกระดับให้ขยับเป็นกลุ่มที่ 1 (Tier 1) ในโอกาสต่อไป

(4.4) การถูกลดอันดับของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จาก A เป็น B ซึ่งสาเหตุสำคัญประการหนึ่งจะเกี่ยวข้องกับ การไม่สามารถตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้ทันทั่วถึง รวมถึงการจัดทำรายงานสถานการณ์และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชนที่ล่าช้า

(4.5) ในรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้เสนอแนะให้ผลักดันประเด็นสิทธิมนุษยชนเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อให้เป็นนโยบายเร่งด่วนเทียบได้กับนโยบายในด้านอื่น ๆ ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง เป็นต้น และให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้นกับการพัฒนาประเทศ รวมถึงมุ่งไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

2.2 สำหรับการจัดทำวาระแห่งชาติ : สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ในครั้งนี้ ได้จัดทำเสร็จสิ้นลงแล้วผ่านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพร่วมกับมหาวิทยาลัยมหิดลได้เปิดรับฟังความคิดเห็นต่อร่างวาระแห่งชาติฯ จากการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการทั้ง 4 ภูมิภาค (ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร) รวมถึงรับฟังความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง ผ่านทางเว็บไซต์กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ พบว่า ร้อยละ 85 ของกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยและเต็มใจเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันวาระแห่งชาติ

3. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจากที่ผ่านมาแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ยังมีหลายประเด็นที่การดำเนินงานไม่บรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดที่วางไว้ และยังคงมีสถานการณ์การละเมิดสิทธิอย่างต่อเนื่อง กอปรกับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2567-2561) จะหมดวาระลงในปี 2561 และจะต้องเตรียมการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2562-2566) เพื่อสานต่อในเชิงนโยบาย จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องประกาศวาระแห่งชาติเพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านต่างๆ ในช่วงระยะเวลาอีก 2 ปีข้างหน้า เพื่อกระตุ้นให้หน่วยงานตระหนักและดำเนินการใน

เรื่องสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจัง ดังนั้น หากเรื่องดังกล่าวได้รับการพิจารณาจากคณะรัฐมนตรี ก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนในอนาคตต่อไป

4. สาระสำคัญของการประกาศวาระแห่งชาติ

4.1 กรอบแนวคิดของการจัดทำวาระแห่งชาติ เป็นการน้อมนำพระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 9 และสืบสานพระราชปณิธานในรัชกาลที่ 10 ในเรื่องสิทธิมนุษยชน เพื่อให้สิทธิมนุษยชน ช่วยเป็นฟันเฟืองสำคัญในการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (ปี พ.ศ.2560-2579) ไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ไปพร้อมกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยอาศัยปัญญาและนวัตกรรม ภายใต้โมเดล Thailand 4.0 และเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

4.2 กระบวนการ ขั้นตอน การจัดทำวาระแห่งชาติ

การจัดทำวาระแห่งชาติ : สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้จัดทำด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ดังนี้

4.2.1 ศึกษา วิเคราะห์ เชื่อมโยงข้อมูลทั้งในและต่างประเทศ

(1) **ภายในประเทศ** พระราชกรณียกิจหรือพระบรมราโชวาทหรือพระราชดำรัส รัชกาลที่ 9 และรัชกาลที่ 10 ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นโยบายสำคัญของรัฐบาล กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) Thailand 4.0 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ การถอดบทเรียนหน่วยงานต่างๆ ที่มีการประกาศวาระแห่งชาติ สถานการณ์สิทธิมนุษยชน กลไกการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย

(2) **ภายนอกประเทศ** การที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ ในลำดับที่ 55 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน สนธิสัญญาหลักระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน การรายงาน ทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ภายใต้กลไก (Universal Periodic Review - UPR) และ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals - SDGs)

4.2.2 ส่งเสริมความรู้ภายในกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในฐานะหน่วยงานกลาง เพื่อเตรียมความพร้อมในการประกาศวาระแห่งชาติ

(1) จัดประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) จำนวน 2 ครั้ง ณ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2559 และวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2559

(2) เปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และความคิดเห็นจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีประสบการณ์ในการผลักดันและขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ เช่น กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม สำนักงานเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์ เพื่อให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2559 ณ โรงแรมเอปี่น่า เฮ้าส์ กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำประสบการณ์และแนวคิดต่างๆ มาเตรียมความพร้อมในการยกระดับด้านสิทธิเสรีภาพ และสิทธิมนุษยชนเป็นวาระแห่งชาติ โดยใช้กลไกแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อน

4.2.3 วางกรอบเค้าโครงร่างวาระแห่งชาติ จากการรับฟังความคิดเห็น และถอดบทเรียนจากหน่วยงานต่างๆ ที่ประกาศวาระแห่งชาติ จนกระทั่งได้หัวข้อ กรอบเค้าโครงร่างด้านสิทธิมนุษยชน อาทิ ทำไมต้องจัดทำวาระแห่งชาติ (ชื่อวาระแห่งชาติ ระยะเวลา ข้อมูลที่สนับสนุน) กระบวนการ/ขั้นตอนในการ

จัดทำวาระแห่งชาติ (การวิเคราะห์ข้อมูล/แหล่งที่มา โครงสร้างข้อเสนอวาระแห่งชาติ กิจกรรมหลักที่สำคัญ โครงสร้างองค์กรขับเคลื่อนบริหารวาระแห่งชาติ) การบริหารวาระแห่งชาติ การติดตามประเมินผล ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

4.2.4 วางกรอบแนวทางการดำเนินงาน และจัดทำ Road Map เพื่อประกาศวาระแห่งชาติ ภายในปี 2560 พร้อมทั้งหารือร่วมกับปลัดกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เพื่อรับทราบ นโยบายและเตรียมการประกาศวาระแห่งชาติ เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2560 และวันที่ 11 มกราคม 2560

4.2.5 กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงาน ตามคำสั่งที่ 211/2560 ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2559 เพื่อเตรียมความพร้อมประกาศวาระแห่งชาติ ยกร่าง รับฟังความคิดเห็นและ นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

4.2.6 ยกร่างวาระแห่งชาติ รับฟังความคิดเห็นทั้ง 4 ภูมิภาค กทม. รวมถึงผ่านทางเว็บไซต์ และนำเสนอวาระแห่งชาติต่อคณะรัฐมนตรี ภายในเดือนธันวาคม 2559 – มิถุนายน 2560

(1) **ยกร่างวาระแห่งชาติ เพื่อนำเสนอคณะทำงานยกร่างวาระแห่งชาติ** : สิทธิมนุษยชน ภายในเดือน ธันวาคม 2559 – กุมภาพันธ์ 2560

(2) **รับฟังความคิดเห็นร่างวาระแห่งชาติ** โดยกลุ่มตัวอย่างที่ร่วมแสดงความคิดเห็น จำนวนทั้งสิ้น 887 คน แยกเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการใน 5 พื้นที่ พร้อมกับจัดทำร่าง แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (ปี พ.ศ.2562-2566) ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง กรุงเทพมหานคร และภาคใต้ จำนวน 407 คน ซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมจากทุกภาคส่วนที่มีความสนใจในเรื่องสิทธิมนุษยชน และการเก็บข้อมูลทางออนไลน์อีก 480 คน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – พฤษภาคม 2560 ดังนี้

พื้นที่ภาคเหนือ ระหว่างวันที่ 28 กุมภาพันธ์ - 2 มีนาคม 2560 ณ โรงแรมดิเอ็มเพรส จังหวัดเชียงใหม่

พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างวันที่ 15-17 มีนาคม 2560 ณ โรงแรมพูลแมน ขอนแก่น ราชา ออร์คิด จังหวัดขอนแก่น

พื้นที่ภาคกลาง ระหว่างวันที่ 29-31 มีนาคม 2560 ณ โรงแรมชลจันทร์ จังหวัดชลบุรี

พื้นที่กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 3-4 เมษายน 2560 ณ โรงแรมเจ้าพระยาปาร์ก กรุงเทพฯ

พื้นที่ภาคใต้ ระหว่างวันที่ 26-28 เมษายน 2560 ณ โรงแรมทวินโลตัส จังหวัดนครศรีธรรมราช

รับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ภายในเดือน มีนาคม - พฤษภาคม 2560

(3) **นำเสนอวาระแห่งชาติต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา** ช่วงเดือนมิถุนายน 2560

4.2.7 จัดงานทางวิชาการ เตรียมความพร้อมประกาศวาระแห่งชาติ : สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จำนวน 1 วัน ภายในปี พ.ศ. 2560 กลุ่มเป้าหมายไม่น้อยกว่า 500 คน **สาระสำคัญ** : เป็นการจัดงานทางวิชาการ เตรียมความพร้อมประกาศวาระแห่งชาติ เพื่อนำเสนอผลงานที่ผ่านมา Best Practice ของกระทรวง กรม หรือจังหวัด ตลอด 8 ปี (ผลงานในช่วงแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (ปี พ.ศ.2552-2556) และช่วงครึ่งแรกของแผนฯ ฉบับที่ 3 (ปี พ.ศ.2557-2559)) ที่ผ่านมาตรฐานขั้นต่ำ

หรือสิทธิขั้นพื้นฐานตามที่กฎหมายหรือสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนได้วางไว้ เพื่อกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนตระหนักว่าสิทธิมนุษยชนมีความสำคัญอย่างไร พร้อมทั้งรายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ

4.2.8 คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบ และประกาศวาระแห่งชาติ พร้อมทั้งประสานหน่วยงานทุกภาคส่วนได้ยึดถือปฏิบัติ

4.2.9 สร้างระบบ กลไกการดำเนินงานวาระแห่งชาติ และการติดตามประเมินผล

4.3. สรุปผลการร่วมแสดงความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนต่อร่างวาระแห่งชาติ

จากการรับฟังความคิดเห็นของตัวแทนจากทุกภาคส่วนต่อร่างวาระแห่งชาติ สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน พบว่า ร้อยละ 85 ของกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยและเต็มใจเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันวาระแห่งชาติ ทั้งในภาพรวมและในแต่ละภาค

4.4 เป้าหมายวาระแห่งชาติ (Goal) : มีเป้าหมายที่สำคัญที่ต้องการทำให้ “สังคมไทยเป็นสังคมส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและความเท่าเทียม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อนำไปสู่สังคมสันติสุข”

4.5 กรอบระยะเวลาประกาศวาระแห่งชาติ :

ระยะเวลา 2 ปี นับตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2561-2562

4.6 สาระสำคัญของการประกาศวาระแห่งชาติ มีกลยุทธ์และกลวิธีที่สำคัญภายใต้รหัส ชื่อว่า

4 + 3 + 2 + 1 = Goal สรุปสาระสำคัญ กล่าวคือ

4 : สร้าง ด้วยการ (1) สร้างความตระหนัก จิตสำนึก ในสิทธิ หน้าที่และการเคารพสิทธิผู้อื่น (2) สร้างระบบการติดตาม เฝ้าระวังการละเมิดสิทธิด้วยพลังเครือข่าย เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ทันห่วงที่ (3) สร้างวัฒนธรรมแห่งการเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนซึ่งกันและกัน และ (4) สร้างเสริมการพัฒนาเครือข่ายทุกภาคส่วนให้มีศักยภาพในการทำงานด้านสิทธิมนุษยชน

3 : ปรับปรุง ด้วยการ (1) ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลแสดงผลงานและสถานการณ์การละเมิดสิทธิที่เป็นรูปธรรม ครอบคลุมระดับพื้นที่ จังหวัด เพื่อมุ่งไปแก้ไขปัญหาการละเมิด (2) ปรับทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐ ในเรื่องสิทธิมนุษยชน ไม่ใช่เป็นเรื่องตรวจสอบ แต่เป็นสิ่งที่ดี ที่จะสนับสนุนการทำงานและสร้างสังคมสงบสุข (3) ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายที่ยังละเมิดเสนอรัฐบาลพิจารณาแก้ไข

2 : ขับเคลื่อน ด้วยการ (1) ขับเคลื่อนองค์กรหรือจังหวัดต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน สำหรับใช้ถอดบทเรียนการทำงานให้หน่วยงานอื่นขยายผลต่อยอด และ (2) ขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสู่การปฏิบัติในมิติเสริมสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน

1 : ลด ด้วยการ ลดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในแต่ละปีอย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม

4.7 การขับเคลื่อนและการแปลงวาระแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ

4.7.1 กลไกและโครงสร้างการบริหารจัดการ เพื่อให้การขับเคลื่อนวาระแห่งชาติให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม และเสริมพลังการนำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ จึงกำหนดไว้ ดังนี้

➤ **ระดับนโยบาย** (1) ผลักดันให้มีคณะกรรมการระดับชาติในการส่งเสริมและประสานงานสิทธิมนุษยชน โดยรองนายกรัฐมนตรีที่นายรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน และผู้แทนระดับสูงจากทุกภาคส่วนเข้าเป็นร่วมคณะกรรมการฯ (2) ผลักดันให้รัฐบาลออกนโยบายที่สำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชน เพื่อ

ป้องกันและลดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นในสังคม พร้อมทั้งรัฐบาลจะต้องให้การสนับสนุนหน่วยงานต่าง ๆ ให้ดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง

➤ **ระดับประเด็นยุทธศาสตร์ภาพรวม (Agenda) ศูนย์ปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ** เป็นองค์กรอำนวยการ รับผิดชอบการอำนวยการ กำกับ ติดตาม เฝ้าระวังการละเมิดสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน พร้อมทั้งรายงานสถานการณ์ เสนอแนะเชิงนโยบายและประสานแจ้งหน่วยงานต่าง ๆ ทั่วไปปฏิบัติและจัดการแก้ไขปัญหาการละเมิดที่เกิดขึ้น ต่อนายกรัฐมนตรี เป็นประจำทุกสัปดาห์ โดยอยู่ในความรับผิดชอบของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม

➤ **ระดับภารกิจ (Function) ศูนย์ปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนระดับกระทรวงกรม** เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการตามภารกิจ โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน พร้อมทั้งติดตาม เฝ้าระวัง รายงานสถานการณ์การละเมิดสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน การบูรณาการแผนงบประมาณ การบูรณาการภายในหน่วยงาน และระหว่างหน่วยงาน ให้เกิดเอกภาพ และมุ่งต่อการสนับสนุนการดำเนินงานในระดับพื้นที่

➤ **ระดับพื้นที่ (Area) ศูนย์ปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนในระดับจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร** โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการ รับผิดชอบดำเนินการตามภารกิจ โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน พร้อมทั้งติดตาม เฝ้าระวัง รายงานสถานการณ์การละเมิดสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน การบูรณาการแผนงบประมาณ การบูรณาการภายในจังหวัด ให้เกิดเอกภาพ และมุ่งต่อการสนับสนุนการดำเนินงานในระดับตำบล หมู่บ้าน ชุมชน

****หมายเหตุ:** ในกรณีนี้ ระยะเริ่มแรกจะดำเนินการผลักดันให้มีศูนย์ฯ แบบค่อยเป็นค่อยไปและให้ศูนย์ฯ ที่เริ่มมีความเข้มแข็งเป็นต้นแบบให้ศูนย์ฯ ต่าง ๆ

4.7.2 การแปลงวาระแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ

(1) การจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action plan) รองรับการทำงานด้านสิทธิมนุษยชนที่สอดคล้องกับวาระแห่งชาติและครอบคลุมนโยบายในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (ปี พ.ศ.2557-2561)

(2) การแปลงนโยบาย/แผนไปสู่การปฏิบัติ

(3) การกำกับ ติดตาม รายงานและประเมินผล

(3.1) **ติดตาม (Monitoring)** ให้หน่วยงานทุกภาคส่วนรายงานผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นปีงบประมาณ ปีละ 1 ครั้ง ภายในเดือนพฤศจิกายน ประจำปี ภายหลังจากคณะรัฐมนตรีมีการประกาศวาระแห่งชาติแล้วโดยรายงานพร้อมกับการรายงานผลการปฏิบัติตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(3.2) **ประเมินผล (Evaluation)** โดยร่วมกับหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญทำการประเมินผล

4.7.3 การพัฒนาที่ยั่งยืนด้านสิทธิมนุษยชน

(1) **โครงสร้าง :** ผลักดันให้เกิดศูนย์ปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศูนย์ปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนระดับกระทรวง กรม ศูนย์ปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนในระดับจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร เพื่อให้การดำเนินงานส่งเสริม คุ้มครองสิทธิมนุษยชนเกิดผลที่เป็นรูปธรรม และเกิดความยั่งยืน

(2) **กลไกและกฎหมาย :** การตราระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมและประสานงานสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ที่จะช่วยสร้างกลไก มาตรการ แนวทางการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพที่เป็นรูปธรรมและมีกฎหมายรองรับที่ชัดเจน ซึ่งในสาระสำคัญของกฎหมายจะบัญญัติให้มี

(1) กลไกในรูปคณะกรรมการระดับชาติ เพื่อกำหนดนโยบายและผลักดันด้านสิทธิมนุษยชน (2) คณะกรรมการในระดับจังหวัด ทั้ง 77 จังหวัด เพื่อเป็นหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ในการส่งเสริม ค้ำครองสิทธิเสรีภาพ ทั้งในเชิงการป้องกันไม่ให้ประชาชนถูกละเมิด การคุ้มครอง ช่วยเหลือ เยียวยา การพัฒนากฎหมายและการพัฒนาเครือข่าย (3) การพิจารณางบประมาณหรือการบูรณาการงบประมาณ เพื่อให้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเล็งเห็นผลในทางปฏิบัติและนำวาระแห่งชาติมาเพิ่มขีดความสามารถ ด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action plan) รองรับการดำเนินงาน และให้การดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน มีกฎหมายในเชิงการปฏิบัติที่ชัดเจน อธิบายวิธีการดำเนินงาน การยกย่องเชิดชูหน่วยงานที่ปฏิบัติแล้วเกิดผล

(3) แนวทางการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ : ได้แก่ (1) การจัดทำหลักสูตรสิทธิมนุษยชน และสอดแทรกความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนและแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในหลักสูตรการศึกษานอกเวลาของทุกกระทรวงหรือทุกหน่วยงาน (2) การสร้างวิทยากรตัวคูณในเรื่องสิทธิมนุษยชนขยายผลไปทุกกระทรวง กรม และทุกจังหวัด (3) การแต่งตั้งคณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนให้เกิดขึ้นในทุกหน่วยงาน (4) การจัดทำนโยบายและแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนให้สอดคล้องกับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและวาระแห่งชาติ (5) การจัดทำโครงการ/กิจกรรม ที่เป็นประเด็นสำคัญหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ในด้านสิทธิมนุษยชน (6) สร้างระบบการรายงานผลการดำเนินงานออนไลน์ และประมวลผลในภาพรวมทั้งประเทศ

(4) บริหารวาระแห่งชาติ : หน่วยงานกลาง กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม

5. ข้อกฎหมาย หรือมติคณะรัฐมนตรีภายในประเทศ และพันธกรณีระหว่างประเทศ หรือข้อเท็จจริงจากหน่วยงานต่างๆ

(1) รัฐธรรมนูญและนโยบายในระดับชาติของประเทศไทย ไม่ว่าจะ เป็น

(1.1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งฉบับปี พ.ศ.2540 พ.ศ.2550 และล่าสุดรัฐธรรมนูญปี พ.ศ.2560 โดยเฉพาะในมาตรา 4 บัญญัติว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หมวด 4 หน้าที่ของปวงชนชาวไทย และหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ และนโยบายรัฐบาลข้อ 2 การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ รวมถึง ข้อ 3 ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ และข้อ 11 การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

(1.2) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (ปี พ.ศ. 2560-2579) และโมเดล Thailand 4.0 ที่ได้รื้อฟื้นนำ “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ตามศาสตร์พระราชา พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 เพื่อมุ่งให้ประเทศไทย สู่มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ไปพร้อมกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยอาศัยปัญญาและนวัตกรรม ภายใต้โมเดล Thailand 4.0 ที่ให้ประเทศหลุดพ้นจากกับดักความไม่สมดุล กับดักความเหลื่อมล้ำ และกับดักประเทศรายได้ปานกลาง ท้ายสุดก็จะส่งผลให้ประเทศไทยเป็นสังคมที่มีคุณภาพ มีความเป็นอยู่ที่ดี มีสุขอย่างยั่งยืน กล่าวคือ ทำให้ประเทศไทย 1) เป็นสังคมที่เป็นธรรม ทุกคนในสังคมเท่าเทียม มีการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ 2) เป็นสังคมแห่งโอกาส ทุกคนมีโอกาสที่เท่าเทียมกัน 3) เป็นสังคมที่สามารถ เติบโตเต็มความสามารถตามศักยภาพที่มีและเปิดโอกาสให้แสดงความสามารถที่มี 4) เป็นสังคมที่เกื้อกูลและแบ่งปันกัน หรือ Caring & Sharing Society และ 5) เป็นสังคมพอเพียง เป็นสถาปัตยกรรมทางสังคม (Social Architecture) ที่ถอดรหัสปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(1.3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (ปี พ.ศ.2560-2564) จะมุ่งบรรลุเป้าหมายในระยะ 5 ปี ที่จะสามารถต่อยอดในระยะต่อไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ครอบคลุมนโยบายใน 10 ยุทธศาสตร์

(1.4) แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (ปี พ.ศ.2557-2561) ซึ่งประเทศไทยได้จัดทำแผนฯ มาแล้ว 3 ฉบับ โดยฉบับล่าสุด ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2557-2561) คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2557 เห็นชอบให้ประกาศใช้แผนฯ ฉบับที่ 3 ครอบคลุมนโยบาย 11 ด้าน 15 กลุ่มเป้าหมาย¹

(2) มาตรฐานสากล ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ ในลำดับที่ 55 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2489 และยังเป็นภาคีสันติสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน จำนวน 7 ฉบับ² จากทั้งหมด 9 ฉบับ ทำให้เกิดพันธะผูกพันที่ต้องปฏิบัติตามอยู่ 4 ประการ คือ 1) การประกันให้เกิดสิทธิต่าง ๆ ตามที่ระบุในสนธิสัญญา 2) การปฏิบัติให้เกิดสิทธิตามที่รับรองไว้ในสนธิสัญญาด้วยความก้าวหน้า 3) การเผยแพร่หลักการของสิทธิตามสนธิสัญญานั้นให้กว้างขวาง และ 4) การเสนอรายงานผลของการปฏิบัติให้เกิดสิทธิและความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการตามสนธิสัญญา รวมไปถึงการปฏิบัติตามมาตรฐานหรือข้อตกลงต่าง ๆ จากการประชุมระดับโลก ในส่วนที่ประเทศไทยจะต้องยึดถือปฏิบัติในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนที่สำคัญ ได้แก่

(2.1) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

(2.2) สนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

(2.3) รายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบผลการรับรอง UPR รอบ 2 เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2560 รับข้อเสนอ 187 ข้อที่แต่ละประเทศให้คำแนะนำเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

(2.4) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goal : SDGs) ซึ่งจะใช้เป็นทิศทางการพัฒนาตั้งแต่เดือนกันยายน ปี 2558 ถึงเดือนสิงหาคม 2573 ครอบคลุมระยะเวลา 15 ปี โดยประกอบด้วย 17 เป้าหมาย แบ่งเป็น 5 กลุ่ม (5 Ps) ได้แก่ 1) People : ยุติความยากจน ยุติความหิวโหย สุขภาพที่ดี การศึกษาที่มีคุณภาพ ความเสมอภาคระหว่างเพศ 2) Planet : การจัดการน้ำและสุขภาพ การผลิตและบริโภคอย่างยั่งยืน การต่อสู้ปัญหาเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน ระบบนิเวศน์บนบกอย่างยั่งยืน

¹แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ปี พ (2561-ศ.2557.ใน ด้าน 11 ได้แก่ 1) ด้านสาธารณสุข 2) ด้านการศึกษา 3) ด้านเศรษฐกิจ 4) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5) ด้านที่อยู่อาศัย 6) ด้านวัฒนธรรมและศาสนา 7) ด้านข้อมูล ข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 8) ด้านการขนส่ง 9) ด้านการเมืองการปกครอง 10) ด้านกระบวนการยุติธรรม 11) ด้านความมั่นคงทางสังคม และ 15 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ต้องหาผู้ต้องขัง 2) กลุ่มผู้พ้นโทษ 3) กลุ่มผู้ต้องหาคดียาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด พ .ศ.2545 กลุ่มผู้ติดยาเสพติดและผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด 4) กลุ่มเหยื่อ/ผู้เสียหาย 5) กลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ 6) กลุ่มผู้ใช้แรงงาน 7) กลุ่มคนจน/ผู้ได้รับผลกระทบจากการพัฒนา 8) กลุ่มเกษตรกร 9) กลุ่มผู้สูงอายุ 10) กลุ่มเด็กและเยาวชน 11) กลุ่มสตรี 12) กลุ่มคนพิการ 13) กลุ่มผู้ไร้รัฐ ชาติพันธุ์ และกลุ่มผู้แสวงหาที่พักพิงหรือผู้หนีภัยการสู้รบ 14) กลุ่มที่รับผลกระทบจากสถานการณ์ความรุนแรง และ 15) กลุ่มความหลากหลายทางเพศ/อัตลักษณ์ทางเพศ

²สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีแล้ว ได้แก่ (1) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (2) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (3) อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (4) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (5) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิระหว่างประเทศว่าด้วยการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (6) อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่น ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรี (7) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ

3) Prosperity : พลังงานสมัยใหม่ การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุม และการมีงานที่มีคุณค่า โครงสร้างพื้นฐานที่มั่นคง ลดความไม่เสมอภาค เมืองและการตั้งถิ่นฐาน 4) Peace : สังคมที่สงบสุขและความยุติธรรม 5) Partnership : หุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลก สำหรับ Sustainable Development Goal (SDGs) ได้ให้การยอมรับหลักการว่าด้วยการเคารพสิทธิมนุษยชนบนพื้นฐานของกฎบัตรสหประชาชาติ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน

(3) ถอดบทเรียนหน่วยงานที่จัดทำวาระแห่งชาติ ได้ทำการศึกษาข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เคยประกาศวาระแห่งชาติเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ประกอบด้วย (3.1) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) (3.2) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน (3.3) สถาบันวัคซีนแห่งชาติ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (3.4) กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ เมื่อประเทศไทยมีการประกาศวาระแห่งชาติ

6.1 ระดับประเทศ

(1) การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยพัฒนาก้าวหน้าทัดเทียมระดับสากล จากการศึกษาประเทศไทยมีมาตรการ/เครื่องมือ/กลไกที่เป็นมาตรฐานกลาง เพื่อสร้างหลักประกันที่ดีในการปฏิบัติตามพันธกรณี และข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน

(2) ประเทศไทยมีภาพลักษณ์ที่ดีในด้านสิทธิมนุษยชนและได้รับการยอมรับจากนานาประเทศ

6.2 ระดับสังคม

(1) หน่วยงานต่างๆ เห็นความสำคัญของการนำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ และเกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ในด้านสิทธิมนุษยชน

(2) สถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

(3) หน่วยงานจากทุกภาคส่วน ร่วมมือกันป้องกันและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชน และช่วยลดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย เนื่องจากสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องและเกี่ยวพันกับทุกหน่วยงานอยู่แล้ว เพียงแต่นำมิติด้านสิทธิมนุษยชนมาเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

(4) สังคมไทยเป็นสังคมที่ส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและความเท่าเทียม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อนำไปสู่สังคมสันติสุข

6.3 ระดับประชาชน

ประชาชนได้รับรู้และตระหนักในสิทธิ หน้าที่ ไม่ไปละเมิดสิทธิผู้อื่น มีความมั่นคงและมีความสุข

7. ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินงาน

การที่รัฐบาลจัดสรรงบประมาณให้แก่กระทรวง กรม จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เสนอโครงการ/กิจกรรม ดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน ตามวาระแห่งชาติฯ และแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยดำเนินการในภารกิจตนเองและนำมิติด้านสิทธิมนุษยชนมาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

8. ความเห็นของกระทรวงยุติธรรม

กระทรวงยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า วาระแห่งชาติ : สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นวาระในระดับประเทศที่มีส่วนสำคัญในการน้อมนำพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และการสืบสานพระราชปณิธานในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ 10 ที่ทรงเป็นแบบอย่างของการช่วยเหลือประชาชนทุกหมู่เหล่าอย่างเสมอภาค เท่าเทียม และไม่เลือกปฏิบัติ โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ตามหลักสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง และเมื่อทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ก็จะเป็นฟันเฟืองสำคัญในการช่วยนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ไปพร้อมกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยอาศัยปัญญาและนวัตกรรมภายใต้โมเดล Thailand 4.0 และยังเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนางานด้านสิทธิมนุษยชนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งจะมีส่วนสำคัญในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยในด้านสิทธิมนุษยชนต่อเวทีประชาคมโลก และประชาคมอาเซียน ที่จะแสดงถึงความมุ่งมั่นของประเทศไทยในการส่งเสริม ค้ำครองสิทธิมนุษยชนตามที่รัฐบาลไทยได้ให้คำมั่นและแสดงเจตนารมณ์ไว้

9. ข้อเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

กระทรวงยุติธรรม จึงขอเสนอเรียนคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

(1) เห็นชอบและประกาศวาระแห่งชาติ : สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (ปี พ.ศ.2561-2562)

(2) กำหนดให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำวาระแห่งชาติฯ ไปสู่การปฏิบัติเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งให้รายงานผลการดำเนินงานตามวาระแห่งชาติฯ ตามที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด ภายในเดือนพฤศจิกายน ของปี พ.ศ. 2561 และปี พ.ศ.2562

ภาคผนวก

วาระแห่งชาติ : สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

กรอบแนวคิด

เจตนารมณ์ : น้อมนำพระราชกรณียกิจรัชกาลที่ 9 และสืบสานพระราชปณิธานในรัชกาลที่ 10 ที่พระองค์ทรงเป็นแบบอย่างของการช่วยเหลือประชาชนทุกหมู่เหล่าอย่างเสมอภาค เท่าเทียม โดยไม่เลือกปฏิบัติ เห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ตามหลักสิทธิมนุษยชน จากการศึกษาที่พระองค์ได้ทรงลงพื้นที่โน้มน้าวกันดารทั่วทุกแห่งของประเทศไทย อย่างไม่ทรงเห็นแก่เหน็ดเหนื่อย หรือย่อท้อต่อความยากลำบาก เพื่อให้คนไทยทุกหมู่เหล่ามีความเป็นอยู่ที่ดี และมีความสุข

ไทย

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- นโยบายระดับชาติ
 - (1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
 - (2) Thailand 4.0
 - (3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 - (4) แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- กลไกส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย

- สถานการณ์สิทธิมนุษยชนที่สำคัญ
 - (1) พัฒนาการด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ตามรายงาน UPR
 - (2) ความก้าวหน้า สิ่งที่ยังไม่ประสบความสำเร็จ และต้องเร่งเพิ่มขีดความสามารถด้านสิทธิมนุษยชน ตามผลประเมินแผนสิทธิมนุษยชนฯ
 - (3) สถานการณ์สิทธิมนุษยชนที่สำคัญ และกระทบต่อความเชื่อมั่น ภาพลักษณ์ของประเทศไทย
- ดอ คบทเรียนหน่วยงานที่จัดทำวาระแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทาง

สากล

- ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
- สนธิสัญญาาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
- SDGs การพัฒนาที่ยั่งยืน
- UPR

กระบวนการจัดทำวาระแห่งชาติ : จากความร่วมมือ

☐ ศึกษา วิเคราะห์ เชื่อมโยงข้อมูลทั้งในและต่างประเทศ ☐ ส่งเสริมความรู้ภายในกรมฯ เพื่อเตรียมความพร้อมประกาศวาระแห่งชาติ ☐ วางกรอบเค้าโครงร่างวาระแห่งชาติและถอดบทเรียนจากหน่วยงานต่าง ๆ ☐ วางกรอบแนวทางการดำเนินงานและจัดทำRoadMap ☐ แต่งตั้งคณะอำนาจการและคณะทำงาน	☐ ยกร่างวาระแห่งชาติ รับฟังความคิดเห็น ทั้ง 4 ภูมิภาคและกทม. รวมถึงผ่านทางเว็บไซต์ จากทุกภาคส่วน ☐ จัดงานทางวิชาการเตรียมความพร้อมก่อนการประกาศวาระแห่งชาติ ☐ ครม. มีมติเห็นชอบและประกาศใช้ ☐ สร้างระบบ กลไก ติดตามและประเมินผล ☐ ติดตามและประเมินผล รายงาน ครม.

ผลการรับฟังความคิดเห็น ร้อยละ 85 เห็นด้วยและเต็มใจเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการผลักดันวาระแห่งชาติ

ทิศทางวาระแห่งชาติ ปี พ.ศ.2561 - 2562

เป้าหมาย : สังคมไทยเป็นสังคมส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและความเท่าเทียม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อนำไปสู่สังคมสันติสุข

ผสาน เร่ง เต็ม เพิ่มขีดความสามารถ

ชื่อเอกสาร	สรุปลักษณะสำคัญของการนำเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา วาระแห่งชาติ : สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน		
ที่ปรึกษา	นางสาวปิติกาญจน์ นางจันทร์ชม นางนงภรณ์ รศ.ดร.ศรีสมบัติ ผศ.ดร.นิตยา ดร.ทองใหญ่ ดร.วรรณพร	สิทธิเดช จินตยานนท์ รุ่งพีชรวงศ์ โชคประจักษ์ชัด สำเร็จผล อัยยะวรากุล เตชะไคศิยะวณิช	อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ที่ปรึกษา ที่ปรึกษา ที่ปรึกษา ที่ปรึกษา
คณะทำงาน			
ยกร่าง	นายพิทยา นายไพฑูรย์ นางจันทร์ชม นางสาวสาธนา นางสุจิตรา นายธีรยุทธ นางปภัศสร นางสาวนรีลักษณ์	จินวัฒน์ สว่างกมล จินตยานนท์ ขณะรัตน์ แก้วไกร แก้วสิงห์ รัตตะรังสี แพไชยภูมิ	ที่ปรึกษากรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ที่ปรึกษากรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ เลขาธิการกรม ผู้อำนวยการกองแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและสารสนเทศ ผู้อำนวยการกองสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ
ผู้จัดทำ และเรียบเรียง	นางสาวจิฬภรณ์ นางอัมพวรรณ นายอานนท์ นางสาวจิตรา	ตามชู จรเด่น ยังคุณ สรณสิริ	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ เจ้าหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้เชี่ยวชาญ
ออกแบบปก	นายพันธกรณ์	ทิมมณีสวัสดิ์	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานสายด่วนคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ปีที่พิมพ์	2560		
จำนวนพิมพ์	120 เล่ม		

RLPD Service

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม
เลขที่ 120 หมู่ 3 ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษาฯ
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น 3 แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210
www.rlpd.go.th โทร 1111 กด 77